

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки та економічної теорії

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА» Галузь знань - С «Соціальні науки, журналістика. інформація та міжнародні відносини» Спеціальність - С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» Спеціалізація - С1.01 «Економіка» Освітня програма «Економіка»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредитів / 120 годин
Семестр	3
Форма контролю	Залік
Мова викладання	українська
Профайл викладачів 	Понедільчук Тетяна Василівна Посада: доцент кафедри економіки та економічної теорії Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат економічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), 122 ауд. (кафедра економіки та економічної теорії). E-mail: tetiana.ponedilchuk@btsau.edu.ua; Зв'язок з викладачем: +380982518377
Опис дисципліни	Дана дисципліна спрямована на розвиток у здобувачів навичок критичного мислення щодо виявлення і аналізу симптомів потенційної кризи, вибору і реалізації антикризових стратегій, розробки своєчасних стратегічних та тактичних заходів, спрямованих на мінімізацію загрози для підприємства, зокрема і через процедури відновлення антикризового потенціалу. При вивченні курсу здобувачі повинні навчитися проводити експрес-діагностику стану підприємства з метою виявлення потенційних (латентних) кризових ситуацій та явищ; складати прогноз перспективи виникнення та розвитку кризових ситуацій на підставі експрес-аналізу; визначати основні напрями запобігання, подолання та мінімізації наслідків кризових явищ на підприємстві.
Передумови для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Антикризова діяльність аграрного підприємства» базується на знаннях таких дисциплін як «Економіка підприємств», «Маркетинг», «Стратегія підприємства», "Потенціал та розвиток підприємства" тощо.

Мета вивчення дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни антикризове управління аграрного підприємством є: визначення сутності, місця, ролі, основних видів кризових явищ та стадій розвитку кризи підприємства, розкриття методичних підходів до розробки «правил ефективної поведінки» за умов кризового стану, а також аналіз окремих шляхів запобігання та подолання кризи в зарубіжних і вітчизняних організаціях, що успішно функціонують у різних умовах
Формат дисципліни	<i>Для денної форми</i> навчання дисципліна викладається у традиційному форматі (лекційні, практичні заняття) із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційне навчання) можуть використовуватись платформи Moodle, ZOOM. Формат викладання дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання. <i>Для заочної форми</i> навчання дисципліна викладається у форматі поєднання самостійної роботи студента та сесійних занять. Основний обсяг матеріалу студенти опрацьовують самостійно за наданими методичними рекомендаціями, підручниками та електронними ресурсами. Під час навчальних сесій проводяться установчі лекції, практичні та консультаційні заняття, де розглядаються ключові теми курсу та виконуються завдання прикладного характеру. Для підтримки навчального процесу активно застосовуються електронні освітні платформи (Moodle, ZOOM тощо), що забезпечує можливість дистанційних консультацій, перевірки індивідуальних завдань і проміжного контролю знань. Формат викладання дисципліни є змішаним: він передбачає поєднання самостійного вивчення навчального матеріалу з елементами дистанційної взаємодії викладача та студента у період сесії.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої зі спеціальності «Економіка»	ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК8.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем. СК12. Здатність до комплексного аналізу діяльності та оцінки результативності управління підприємством аграрної сфери економіки, розробляти заходи щодо його стійкого розвитку відповідно до поставленої мети, внутрішніх та зовнішніх умов його функціонування в новому конкурентному середовищі агробізнесу. СК 13. Оцінювати вплив та наслідки дії на результативність

	функціонування підприємства макроекономічних зв'язків, ризиків, факторів та здатність задіювати інструменти економічного управління на мікрорівні, розробляти заходи щодо забезпечення сталого розвитку аграрної сфери.
Очікувані результати навчання	ПР 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. ПР7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень. ПР8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПР14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.
Структура курсу	<i>Змістовний модуль 1. Сучасна концепція антикризової діяльності аграрного підприємства та підприємств аграрного сектору зокрема</i> Тема 1. Кризи в розвитку економіки та організації Тема 2. Кризи аграрних підприємств і характеристика процесу антикризової діяльності Тема 3. Антикризове управління аграрним підприємством. <i>Змістовний модуль 2. Діагностика криз. Система раннього виявлення ознак майбутньої кризової ситуації</i> Тема 4. Концептуальні положення діагностики кризи розвитку аграрного підприємства Тема 5. Фінансова криза, криза постачання і криза збуту на підприємстві Тема 6. Кадрова та організаційна (інституційна) кризи. Неплатоспроможність підприємства Тема 7. Діагностика потенціалу виживання аграрного підприємства Тема 8. Процедура банкрутства як форма ліквідації системної кризи підприємства та зокрема підприємства агробізнесу
Методи навчання	Під час лекційних годин використовується: слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, ілюстративна-роздатковий матеріал, міні-лекція. Під час практичних заняття використовуються: робота в малих групах, мозковий штурм, презентації, метод проектної роботи. При написанні індивідуально-дослідної роботи а також при виконанні самостійної роботи використовується дослідницький метод.
Види контролю та критерії оцінювання	Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролю. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі. Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: - активність та результативність роботи студента протягом семестру щодо вивчення програмного матеріалу дисципліни; - виконання завдань на практичних заняттях;

	- виконання індивідуальних та самостійних завдань. Модульний контроль рівня знань передбачає виявлення рівня опанування студентом матеріалу змістового модуля та вміння застосувати теоретичні знання для вирішення практичної ситуації. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу. Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку. Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти <table><tr><td>Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю</td><td>Практичні заняття</td><td>Самостійна робота</td><td>Модульний контроль</td><td>Підсумковий контроль</td><td>Загальний бал</td></tr><tr><td>Залік</td><td>30</td><td>30</td><td>40</td><td>-</td><td>100</td></tr></table> Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти <table><tr><th rowspan="2">За 100-бальною шкалою</th><th rowspan="2">За шкалою ECTS</th><th colspan="2">За національною шкалою</th></tr><tr><th>іспит</th><th>залік</th></tr><tr><td>90–100</td><td>A</td><td>Відмінно</td><td rowspan="4">Зараховано</td></tr><tr><td>82–89</td><td>B</td><td>Добре</td></tr><tr><td>75–81</td><td>C</td><td rowspan="2">Задовільно</td></tr><tr><td>64–74</td><td>D</td></tr><tr><td>60–63</td><td>E</td><td></td></tr><tr><td>35–59</td><td>FX</td><td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>1–34</td><td>F</td><td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням</td></tr></table>	Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал	Залік	30	30	40	-	100	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою		іспит	залік	90–100	A	Відмінно	Зараховано	82–89	B	Добре	75–81	C	Задовільно	64–74	D	60–63	E		35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	
Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал																																					
Залік	30	30	40	-	100																																					
За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою																																								
		іспит	залік																																							
90–100	A	Відмінно	Зараховано																																							
82–89	B	Добре																																								
75–81	C	Задовільно																																								
64–74	D																																									
60–63	E																																									
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання																																								
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням																																								
Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті розміщене на сайті університету https://cutt.ly/aR13OnU Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.																																									
Рекомендовані джерела інформації	Базова література 1. Антикризова економічна політика: наукові засади формування та впровадження : навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / А. С. Павловська А.С., Руденко О.А. ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. у-т. Черкаси : ЧДТУ, 2020. 151 с. 2. Савчук Л. М. Діагностика фінансового забезпечення в процесі управління підприємством. Дніпропетровськ : Зоря, 2016. 128с. 3. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств:																																									

- навч. посібник К. : КНЕУ, 2017. 412 с.
4. Марачевська А. Практична цінність антикризового управління підприємством у воєнний та післявоєнний час в Україні. *SWorldJournal*. 2022. № 13-02. С. 8–13.
 5. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління . Х. : ВД «ІНЖЕК», 2017. 272 с.
 6. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. / Кривов'язюк І.В. — Київ : Видавничий дім “Кондор”, 2020. 394 с
 7. Погорелова Т.О. Огляд методів антикризового управління підприємством. 2022. Національний технічний університет «Харківський політехнічний 253 інститут» URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/2d3c544f-994d-40d1-9224-355b5c53d479/content>.
 8. Гобела В. В., Живко З. Б., Леськів Г. З., Мельник С. І. Управління кризовими ситуаціями : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 228 с.

Допоміжна

1. Грабовецький Б. Є. Виробничі функції: теорія, побудова, використання в управлінні виробництвом : монографія / Грабовецький Б. Є. – Вінниця : УНІВЕРСУМ – Вінниця, 2016. – 137 с.
2. Катаєв С. Л. Планування та прогнозування в умовах ринку : навчальний посібник для студ. ВНЗ. К. : Професіонал, 2016. – 608 с.
3. Ponedilchuk T., Iliya Filipishyna, Larysa Hryshyna, Iryna Zhuvahina, Tetiana Ponedilchuk, Igor Paska Model Scenarios of Sustainable Development Strategy in the Formulation of Mechanisms for Enterprise Support Resources. *Intelektinè ekonomika*. 2020. 14 (1). P. 31-44
4. Ponedilchuk T. V., Bolshakova Y. A., Gusev A. N., Gruzdeva V.V., Kurilova A. A Specifics of modern management of sustainable development in rural areas. *Dilemas Contemporáneos: Educación, Política y Valores*. 2019 Special Issue, Vol. 6, p1-20. - 20p.
5. Ватченко, Б., & Шаранов, Р. (2022). Антикризове управління підприємством в умовах війни. *Економічний простір*, (182), 38-43. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/182-5>

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міжнародний інститут прикладного системного аналізу (International Institute for Applied System Analysis). URL: <http://www.iiasa.ac.at/web/home/research/Economic-growth.en.html>
3. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org/external/88> Прогнозування розвитку територій. Економічне прогнозування
4. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.com.ua/index.html>
5. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL:

	http://www.niss.gov.ua/presentation.html 6. Організація економічного співробітництва та розвитку. URL: http://www.oecd.org 7. Світовий банк (World Bank) . URL: http://www.worldbank.org 8. Проект «Розбудова спроможності до економічно обґрунтованого планування розвитку областей і міст України» (Проект РЕОП). URL: http://www.ebed.org.ua
--	---